



UNIVERZITET U BEOGRADU
FAKULTET VETERINARSKJE MEDICINE
DESETA LETNJA ŠKOLA ZA PLANINSKO STOČARSTVO 2023.
Stara planina, 14.07–14.08.2023.

Letnja škola za planinsko stočarstvo biće organizovana u dve smene, od 14.07.2023. godine, do 14.08.2023. godine. U prvom delu, od 14.07. do 23.07.2023. godine, biće održana međunarodna letnja škola pod nazivom “**Zaštita agrobiodiverziteta i očuvanje autohtonih rasa domaćih životinja**”, za koju se mogu prijaviti studenti završnih godina veterinarskih fakulteta (četvrta, peta ili šesta godina studija) iz Srbije i drugih zemalja u regionu, dok će u drugom delu, od 25.07. do 05.08.2023. biti organizovana stručna praksa, sa mogućom organizacijom istraživačke akcija studenata, od 06.08 do 14.08.2023, prvenstveno za studente Fakulteta veterinarske medicine Univerziteta u Beogradu.

I. MEĐUNARODNA LETNJA ŠKOLA

NAZIV:	ZAŠTITA AGROBIODIVERZITETA I OČUVANJE AUTOHTONIH RASA DOMAĆIH ŽIVOTINJA
VREME ODRŽAVANJA:	14.07–24.07.2023.
BROJ STUDENATA:	13 (6 iz inostranstva)
JEZIK:	Engleski/srpski

PROGRAM

14.07.2023. BEOGRAD

- 09.00 Obilazak Fakulteta veterinarske medicine i poseta rektoratu Univerziteta u Beogradu
- Obilazak eksperimentalne radionice za preradu mesa u okviru Katedre za higijenu i tehnologiju namirnica animalnog porekla

15.07.2023. BEOGRAD

- 09.00 Polazak sa Fakulteta veterinarske medicine u Beogradu oko 09.00 časova, obilazak Nastavne baze Fakulteta veterinarske medicine u Mladenovcu, dolazak u Gornji Krivodol oko 18.00 časova, smeštaj u Nastavnoj bazi za planinsko stočarstvo

16.07.2023. DIMITROVGRAD/GORNJI KRIVODOL

- 09.00 OPŠTINA DIMITROVGRAD – PARK AGROBIODIVERZITETA I AUTOHTONIH RASA DOMAĆIH ŽIVOTINJA
Gradski sekretar za ruralni razvoj – Dimitrovgrad (opciono Sergej Ivanov)
- 10.00 AUTOHTONE RASE DOMAĆIH ŽIVOTINJA I ORGANSKA PROIZVODNJA
Ružica Trailović i Nikola Čobanović
- Obilazak Farme autohtonih rasa ovaca „Ravna šuma” Prtopopinci

- 17.00 NASTAVNA BAZA ZA PLANINSKO STOČARSTVO FAKULTETA VETERINARSKE MEDICINE U SLUŽBI ZAŠTITE AGROBIODIVERZITETA I OČUVANJA AUTOHTONIH RASA DOMAĆIH ŽIVOTINJA
Ružica Trailović
- 17.07.2023. VRELO – VIZITORSKI CENTAR “STARA PLANINA”**
- 10.00–11.30 ZNAČAJ PARKA PRIRODE STARA PLANINA U PROCESU KONZERVACIJE BIODIVERZITETA – RAZNOVRSNOST ŠUMSKIH I LIVADSKIH ZAJEDNICA I FAUNE STARE PLANINE
Darko Đorđević
- 12.00–13.30 AGROBIODIVERZITET I AGROEKOTURIZAM
Sergej Ivanov
- 15.00–18.00 Obilazak Vrela i upoznavanje sa prostorom prve zone zaštite prirode (pastrmski ribnjak, Dojkinci i dolina Dojkinačke reke, Tupavica, u povratku obilazak Slavinjskog grla, farme ovaca „Eva“ u Slavinji i farme domaćih brdskih konja u Izatovcima)
- 18.07.2023. GORNJI KRIVODOL**
- 09.00–10.30 ZNAČAJ OČUVANJA I STATUS UZGOJA AUTOHTONIH RASA DOMAĆIH ŽIVOTINJA SRBIJE
Ružica Trailović
- 10.30–12.00 ZNAČAJ OČUVANJA BIODIVERZITETA ŽIVOTINJSKIH I BILJNIH VRSTA
Sergej Ivanov, Darko Đorđević
- 12.30–14.00 AUTOHTONE RASE DOMAĆIH ŽIVOTINJA U SRBIJI I REGIONU
Ružica Trailović
- 15.00–18.00 RADIONICA: PROCES PRIPREME PROIZVODA OD MESA – VIRŠLE, KOBASICE, PAŠTETA
Nikola Čobanović
- 19.07.2023. GORNJI KRIVODOL**
- 09.00–10.30 KARAKTERIZACIJA AUTOHTONIH RASA ŽIVOTINJA
Darko Davitkov, Elmin Tarić
- 11.00–12.30 SAVREMENI BIOTEHNOLOŠKI POSTUPCI U ISKORIŠĆAVANJU I KONZERVACIJI GENETIČKIH RESURSA U STOČARSTVU
Vladimir Magaš
- 12.30–14.00 MOGUĆNOST ODRŽIVOG UZGOJA I ISKORIŠĆAVANJA ANIMALNIH GENETIČKIH RESURSA U PROIZVODNJI ZDRAVE HRANE
Ružica Trailović
- 17.00–19.30 Obilazak farme buše
- 20.07.2023. GORNJI KRIVODOL**
- 09.00–10.00 ORGANSKA PROIZVODNJA U STOČARSTVU – ODRŽIVO OČUVANJE AUTOHTONIH RASA DOMAĆIH ŽIVOTINJA
Ružica Trailović

- 10.30–12.00 ZAKONSKI PROPISI U ORGANSKOJ PROIZVODNJI: NACIONALNA I EU REGULATIVA
Radoslava Savić Radovanović
- 12.00–13.00 SISTEM KONTROLE KVALITETA U ORGANSKOJ PROIZVODNJI
Radoslava Savić Radovanović
- 14.30–16.00 ORGANSKI UZGOJ OVACA, KOZA, GOVEDA, SVINJA, KONJA, MAGARACA, ŽIVINE I PČELA
Ružica Trailović
- 17.00 RADIONICA: PROCES PRIPREME PROIZVODA OD MLEKA – MLADI KAJMAK, MLADI SIR, KISELO MLEKO, JOGURT
Radoslava Savić Radovanović, Nikola Čobanović
- 21.07.2023. STARA PLANINA**
- 09.00 OBILAZAK MLEKARE STARA PLANINA
Proizvodnja kačkavalja, belih sireva i drugih tradicionalnih proizvoda od mleka
- 15.00 OBILAZAK FARMI KONJA NA STAROJ PLANINI
Ocena dobrobiti i telesne kondicije konja, uzorkovanje materijala za parazitološka ispitivanja, terenska dijagnostika, *pour-on* primena antihelmintika, botanička analiza pašnjaka sa posebnim osvrtom na prisustvo i odnos hranljivih i otrovnih biljaka, sakupljanje lekovitog bilja (Ružica Trailović, Lazar Marković, Danica Bogunović, Svetlana Grdović)
Muža ovaca, koza, goveda i magarica, tradicionalni način proizvodnje sira i drugih tradicionalnih proizvoda, organski pčelinjak i degustacija meda (Ružica Trailović, Radoslava Savić Radovanović, Aleksandar Vasov, Sergej Ivanov, Nikodije Velinov)
- 22.07.2023. GORNJI KRIVODOL**
- 10.00–11.30 BIDIVERZITET FLORE STARE PLANINE – JESTIVE, LEKOVITE I OTROVNE BILJKE
Svetlana Grdović
- 12.00–13.00 VEKTORI ZARAZNIH I PARAZITSKIH BOLESTI ŽIVOTINJA NA PLANINSKIM PAŠNJACIMA
Danica Bogunović
- 13.00–14.00 MONITORING ZDRAVSTVENOG STANJA DOMAĆIH I DIVLJIH ŽIVOTINJA U ZAŠTITI ZDRAVLJA ŽIVOTINJA NA PAŠNJACIMA
Darko Marinković
- 15.00 Sakupljanje i identifikacija biljaka na pašnjacima
Svetlana Grdović
Praktičan rad na terenu: ocena dobrobiti i kondicije, ultrazvučna dijagnostika graviditeta i poremećaja reprodukcije kod krava, ovaca i koza u poluslobodnom sistemu držanja na planinskim pašnjacima; termografija u dijagnostici oboljenja vimena i akropodijuma kod životinja u poluslobodnom sistemu držanja na planinskim pašnjacima
Vladimir Magaš, Milan Maletić

23.07.2023. GORNJI KRIVODOL

10.00–11.30	OSNOVNI PRINCIPI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA U ORGANSKOM SISTEMU GAJENJA I ISKORIŠĆAVANJA ŽIVOTINJA Milan Maletić, Vladimir Magaš
12.00	EVALUACIJA ZNANJA
16.00	Polazak za Beograd

SPISAK PREDAVAČA SA FAKULTETA: Ružica Trailović, Radoslava Savić Radovanović, Vladimir Magaš, Milan Maletić, Darko Marinković, Lazar Marković, Svetlana Grdović, Danica Bogunović

SPISAK OSTALIH PREDAVAČA I DEMONSTRATORA: Sergej Ivanov, Darko Đorđević, Aleksandar Vasov, Nikodije Velinov

II. STRUČNA BLOK LETNJA PRAKSA IZ IZBORNIH OBLASTI / ISTRAŽIVAČKA AKCIJA STUDENATA FAKULTETA VETERINARSKE MEDICINE

STRUČNA PRAKSA:	od 25.07. do 05.08.2023.
ISTRAŽIVAČKA AKCIJA:	od 06.08. do 14.08.2023.
BROJ STUDENATA:	12 u jednoj grupi (moguće 5 studenata iz Novog Sada)

Stručna blok praksa obuhvata svakodnevni obilazak farmi goveda, ovaca, koza, konja i magaraca na širem području Nastavne baze, od Dimitrovgrada do Pirota i Vrela, klinički pregled, ocenu telesne kondicije i procenu dobrobiti životinja obuhvaćenih programom očuvanja genetičkih resursa, u saradnji sa osnovnom odgajivačkom organizacijom, sprovođenje preventivnih mera u skladu sa programom mera zdravstvene zaštite životinja (vakcinacija, dehelmintizacija, uzorkovanje krvi za dijagnostička ispitivanja, uzorkovanje materijala za parazitološka ispitivanja), zbrinjavanje i lečenje bolesnih životinja, u saradnji sa lokalnom veterinarskom službom, zatim rad u laboratoriji u okviru Nastavne baze za planinsko stočarstvo.

Istraživačka akcija studenata bi bila organizavana u koordinaciji sa Centrom za naučno-istraživački rad studenata Fakulteta veterinarske medicine – nastavnici i saradnici Fakulteta bi do kraja maja predložili nekoliko istraživačkih tema, za koje bi se prijavio određeni broj studenata i na taj način oformilo nekoliko istraživačkih grupa koje bi činili – jedan nastavnik (mentor) i 2–3 studenta. Istraživačka akcija se pritom može realizovati i u trajanju kraćem od 7 dana (najviše 15 dana), ukoliko je planom aktivnosti mentora tako predviđeno.

Grupe bi se formirale prema interesovanju prijavljenih, u skladu sa programom izbornih oblasti i istraživačkim temama i po istom principu angažovali nastavnici – mentori rada. U slučaju da nema dovoljno interesovanja istraživačka akcija ne bi bila održana.

Stručna praksa se poklapa sa praksama predviđenim Studijskim programom IOMAS:

1. Letnjom kliničkom praksom na četvrtoj godini
2. Stručnom blok praksom iz izborne oblasti 2
3. Stručnom blok praksom iz izborne oblasti 3 ili
4. Stručnom praksom iz izborne oblasti 4, za onoliko dana koliko student provede na praksi.

Istraživačka akcija studenata Fakulteta veterinarske medicine Univerziteta u Beogradu takođe može da bude priznata kao stručna praksa, za onoliko dana koliko student provede na istraživačkoj akciji.

PROGRAM STRUČNE PRAKSE I ISTRAŽIVAČKE AKCIJE

Stručna praksa: od 25.07. do 05.08.2023.

25.07.2023. Okupljanje na Fakultetu, organizovani odlazak na Staru planinu u prepodnevni satima i smeštaj u Nastavnoj bazi za planinsko stočarstvo

16.00–18.00 Kratak kurs iz oblasti zdravstvene zaštite autohtonih rasa domaćih životinja u planinskim uslovima držanja, sa posebnim naglaskom na principe zdravstvene zaštite u organskoj stočarskoj proizvodnji

26.07–04.08.2023.

Praktičan celodnevni rad na terenu, u zoni Nastavne baze, od Gornjeg Krivodola do Dimitrovgrada, Pirota i Vrela, u skladu sa konkretnim programom stručne prakse i dogovorom sa lokalnom odgajivačkom organizacijom i veterinarskom službom na navedenom području.

05.08.2023. Evaluacija znanja, pakovanje i polazak za Beograd oko 12.00 časova

Istraživačka akcija: od 06.08. do 14.08.2023.

06.08.2023. Okupljanje na Fakultetu, organizovani odlazak na Staru planinu u prepodnevni satima i smeštaj u Nastavnoj bazi za planinsko stočarstvo

16.00–18.00 Kratak kurs iz oblasti zdravstvene zaštite autohtonih rasa domaćih životinja u planinskim uslovima držanja, sa posebnim naglaskom na principe zdravstvene zaštite u organskoj stočarskoj proizvodnji

07.08–13.08.2023.

Praktičan rad – prikupljanje uzoraka za naučno-istraživački rad na farmama konja, magaraca, živine, uključujući druge lokalitete u slučaju interesovanja za mesojede i divljač

14.08.2023. Evaluacija kursa i podela sertifikata, polazak za Beograd u poslepodnevni satima.

Prijavljivanje studenata direktno na Katedri za Stočarstvo Fakulteta veterinarske medicine Univerziteta u Beogradu ili na e-mail: ruzicat@vet.bg.ac.rs

Rok za prijavljivanje: 30. april 2023. godine

Odgovorni nastavnik za
Letnju školu za planinsko stočarstvo

Prof. dr Ružica Trailović



Nastavna baza za planinsko stočarstvo, Fakulteta veterinarske medicine Univerziteta u Beogradu, Gornji Krivodol, Stara planina: u Gornjem Krivodolu se nalazi jedno od najvećih stada buša na Balkanu, pri čemu se u krugu od 20 km mogu videti mnogobrojna stada goveda, ovaca i koza, krda domaćih brdskih konja, balkanski magarci, autohtone rase pasa i živine...



Dodatne informacije:

<https://vet.bg.ac.rs/uploads/files/nastavne-baze/Nastavna.baza.za.planinsko.stocarstvo.pdf>

e-mail: nbps-fvm@vet.bg.ac.rs